
Kyrkomötet
Motion 2023:98
av Manilla Nordanstig

Friår från kyrkoavgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att: uppdra till kyrkostyrelsen att

1. möjliggöra ett retroaktivt friår från kyrkoavgift för medlemmar med svåra eller tillfälligt försämrade ekonomiska förutsättningar,
2. låta möjligheten gälla under en tvåårsperiod och därefter utvärdera effekterna.

Motivering

Många utträden ur Svenska kyrkan görs på grund av ekonomiska skäl. Och medlemmars ekonomiska förutsättningar försämrans dessutom ofta i en sådan tid i livet då förändringar sker och medlemmen egentligen behöver tillhörigheten och kyrkans stöd. Exempelvis när man blir ensamstående, blir pensionär, vid föräldraledighet, flytt eller studier som kanske innebär att man inte bara får lägre inkomst utan kanske även befinner sig på ny ort. Kyrkans diakonala uppdrag omfattar förvisso även de som inte är medlemmar, men att öka möjligheten att stå kvar som medlem är både god medlemsvård och ett tydligt diakonalt sätt att visa omsorg om dem som är och vill vara medlemmar i Svenska kyrkan.

För att visa medlemmarna omsorg och kyrkans fortsatta stöd i perioder då stabilitet saknas, såväl ekonomisk som social, vore det god medlemsvård att medlemmen, i stället för att tvingas avsluta sitt medlemskap genom utträde ur kyrkan, kan få ansöka om ett eller två friår från medlemsavgift men ändå stå kvar som medlem i Svenska kyrkan. Efter det beviljade friåret betalar medlemmen kyrkoavgift igen och medlemmen har då förhoppningsvis både uppnått bättre ekonomisk stabilitet och fått ökat förtroende för sin församling och för Svenska kyrkan genom fortsatt stöd, trots utsattheten i svåra tider med försämrade ekonomiska förutsättningar.

För att göra processen något enklare än att gå via Skatteverket föreslås att kyrkoavgift dras som vanligt men att medlemmen på en friårsblankett till församlingen, liksom på den eventuella utträdesblankett som lämnas in till hemförsamlingen, kan kryssa i alternativet ekonomiska skäl. Förslagsvis får diakonen, eller en diakonal medarbetare, samt kyrkoherden, eller den som kyrkoherden delegerar uppgiften till, kontakta den som alltså har bett om retroaktivt friår. Församlingens två företrädare beslutar sedan enligt nationellt gemensamma principer utformade av kyrkostyrelsen. Återbetalningen kan då maximalt gälla den del av kyrkoavgiften som tillfaller församlingen, alltså merparten av det som medlemmen betalat men inte anser sig ha råd med.

Fördelarna med en sådan process blir även den personliga kontakt som etableras mellan medlemmen och hemförsamlingen och möjligheten att se behov av ansökan om diakonala medel eller annat stöd.

Syftet med detta föreslagna beslut som till stor del visar på kyrkans diakonala omsorg har både ett tydligt diakonalt perspektiv men även ett medlemsfrämjande och ett pedagogiskt perspektiv då möjligheten finns att bilda medlemmar i innebörden av kyrkoavgift, ekonomisk, solidarisk, kulturell etcetera, som är gynnsamt för såväl den enskilde medlemmen som för församlingsarbetet även på längre sikt.

Som kyrkotillhörig behöver man känna sig buren även i de perioder då man själv inte kan vara med och bära andra och med ett beslut om möjlighet till friår skulle omsorgen bli extra tydlig när det är medlemmens hushållsekonomi som avgör förutsättningarna för att vara kvar som medlem eller ej.

Då Svenska kyrkan mer än någonsin behöver arbeta aktivt med olika sätt att främja god medlemsutveckling kan det vara väl värt att pröva och utvärdera friår som alternativ till utträde av personliga ekonomiska skäl.

Då allt fler i Sverige nu kämpar med att få ihop hushållsekonomin på grund av inflation och ökade kostnader skulle ett beslut om friår från kyrkoavgift vara väldigt välkommet för många av Svenska kyrkans medlemmar som annars skulle tvingas göra utträde, tillika medlemmar som Svenska kyrkan behöver ha kvar i framtiden och som kyrkomötet nu, på ett nytt sätt, kan visa omsorg om genom detta föreslagna beslut.

Los Angeles den 3 augusti 2023

Manilla Nordanstig (POSK)